

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

Навчально-науковий інститут психології та соціального захисту

Кафедра практичної психології та педагогіки

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для написання курсових робіт
з дисциплін психологічного циклу
спеціальності 053 «Психологія»

Львів 2020

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

**Завідувач кафедри
практичної психології та
педагогіки доктор
Роксолана СІРКО**

«26» жовтня 2020р.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для написання курсових робіт
з дисциплін психологічного циклу
спеціальності 053 «Психологія»**

**Схвалено методичною
радою Навчально-
наукового інституту
психології та соціального
захисту**

**Протокол № 2
від «5» листопада 2020 р.**

Львів
2020

Методичні рекомендації для написання курсових робіт з дисциплін психологічного циклу спеціальності 053 «Психологія» / укл. Вавринів О., Стельмах О.; Львівський державний університет безпеки життєдіяльності ДСНС України. Львів: ЛДУ БЖД, 2020. 18 с.

Укладачі: викладач кафедри практичної психології та педагогіки, кандидат психологічних наук Вавринів О.С.

старший викладач кафедри практичної психології та педагогіки, кандидат психологічних наук Стельмах О.В.

Рецензенти: професор кафедри практичної психології та педагогіки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, доктор педагогічних наук, професор Литвин А. В.,

завідувач кафедри теоретичної психології інституту управління, психології та безпеки Львівського державного університету внутрішніх справ, доктор психологічних наук, професор Ковальчук З.Я.,

професор кафедри теорії та історії політичної науки, заступник декана філософського факультету з наукової роботи доктор психологічних наук, професор Жигайло Н.І.

У методичних рекомендаціях подано сучасні вимоги, положенні та правила щодо написання, оформлення та захисту курсової роботи здобувачів вищої освіти (курсантів, студентів і слухачів заочного навчання) зі спеціальності 053 «Психологія» у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності ДСНС України. Дається загальна характеристика матеріалу, який повинен бути в кожному розділі, а також вимоги до обсягу курсової роботи. Пропонуються типові приклади оформлення структурних частин курсової роботи. Крім того подано додатки зі зразками обов'язкових структурних елементів.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ.....	7
ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	11
ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	12
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ.....	13
ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	15
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	17

ВСТУП

У професійній підготовці майбутнього фахівця значну роль відіграє курсова робота. Вона є обов'язковою складовою процесу науково-методичної, професійної підготовки спеціаліста і виконується у відповідності з навчальним планом.

Курсова робота – це самостійне навчально-наукове дослідження студента вищого навчального закладу з певної наукової проблеми. Вона виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань студентів, розширення науково-теоретичного світогляду, їхнього уміння працювати зі спеціальною літературою, аналізувати та узагальнювати науковий досвід, здійснювати дослідницьку роботу під керівництвом викладача. Написання курсові роботи розвиває наукове мислення студентів: вчить аналізувати та порівнювати різні підходи, методики дослідження психологічних феноменів, здатність здійснювати експериментальне дослідження у різних типах навчально - виховних закладів, інтерпретувати його результати, чітко та логічно висловлювати свою думку, формулювати висновки та рекомендації. Рівень виконання курсової роботи свідчить про академічну зрілість студента і є його першим кроком у формуванні особистого наукового-практичного потенціалу.

Апробувати результати наукового пошуку студенти мають можливість виступаючи на наукових студентських конференціях та публікуючи статті у збірниках студентських наукових праць. Дослідження, розпочаті у курсовій роботі, можуть бути продовжені у кваліфікаційних (бакалаврській, магістерській) роботах студента. Тематика курсових робіт затверджується на засіданні кафедри і відповідає актуальним проблемам психології, їх дослідження має практичну значимість та орієнтацію на тематику науково-методичних досліджень викладачів кафедри. Бажано, щоб формулювання тем курсових робіт враховувало інтерес студента до вивчення окресленого питання, наявність умов для виконання експериментальної частини. Перевагу необхідно віддати темі, дослідження якої дозволить виявити максимум самостійності, творчості, рівня знань, умінь та навичок. Важливо, щоб студент чітко

диференціював поняття «проблема» і «тема». Проблема найчастіше пояснюється як один з елементів наукової теорії. Вона виникає тоді, коли з'являються протиріччя між наявними науковими фактами та викликами суспільного життя, між різними тлумаченнями одного явища, процесу чи стану і т.п. Тема курсового дослідження присвячується вивченню окремих аспектів проблеми.

Успішне виконання курсової роботи є обов'язковою передумовою допуску студента до складання семестрових іспитів.

ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ

Структура курсової роботи. Курсова робота складається із вступу, теоретичної та експериментальної частин, висновків, списку використаних джерел, додатків. Основна частина курсової роботи (до додатків) складає 25-35 сторінок (в залежності від дисципліни та вимог до неї).

У «**Вступі**» визначається науково-категоріальний (понятійний) апарат дослідження – система понять, яка у стислій формі відображає наукові засади, напрямок та сутність дослідження, простежує логіку наукового пошуку.

До науково-категоріального апарату (методологічних засад) дослідження входять такі поняття:

- обґрунтування актуальності теми;
- об'єкт дослідження;
- предмет дослідження;
- мета (ціль, яку ставить перед собою дослідник);
- завдання (конкретизована мета);
- гіпотеза (наукове передбачення результатів дослідження);
- методи наукового дослідження;
- організація і база проведення дослідно-експериментальної роботи.

Обґрунтування актуальності теми курсової роботи – частина вступу, у якій студент дає відповідь на питання: «Для чого на сьогоднішній час необхідно вивчати запропоновану тему? Які суперечності існують між

досягнутим рівнем психологічного знання та проблемами розвитку психологічної теорії та практики? Які потреби підтверджують необхідність дослідження проблеми в цілому і зокрема окресленої теми зокрема? Як його результати дозволять вирішити певну проблему суспільного життя; психологічної науки і практики?» Для успішного проведення дослідження за темою курсової роботи важливо правильно визначити об'єкт і предмет дослідження.

Об'єктом дослідження є об'єктивна реальність або знання про неї, що створюють проблемну ситуацію, яка цікавить дослідника, на яку спрямована його увага. Визначаючи об'єкт дослідження, студент має дати відповідь на питання: «Що вивчається? Що розглядається?»

Предмет дослідження – це певна частина, окремі сторони, властивості або відношення об'єкта. Об'єкт і предмет співвідносяться як загальне і часткове. С. М. Гончаренко, «...об'єктом виступає те, що досліджується, а предметом те, що в цьому об'єкті дістало наукове пояснення. Допоможе правильно визначити предмет відповідь на питання: —Як розглядається об'єкт, які нові властивості, аспекти, функції відкриває дослідження?»

Тема курсової роботи визначається актуальними психологічними проблемами, які характеризують суперечності між типовим станом предмета дослідження у реальному житті й вимогами до нього. Розв'язання проблеми є метою курсової роботи. Вона засвідчує про те, який орієнтовний результат дослідник намагатиметься отримати. За формулюванням мета роботи наближається до теми і конкретизує предмет дослідження.

Завдання визначають, що потрібно зробити, щоб досягти мети. У курсовій роботі найчастіше ставлять 3-4 завдання. Вони можуть включати такі складові:

– теоретичне дослідження питань, що стосуються предмета дослідження (характеристика різних підходів до тлумачення його сутності як за психологічними енциклопедіями, словниками так і працями українських та зарубіжних психологів); теоретичний аналіз психологічних теорій, що

стосуються предмета дослідження (психічного процесу, явища, властивості особистісного розвитку і т.п.) ;

– вивчення практики розв'язання окресленої проблеми, виявлення труднощів у її вирішенні, закономірностей і особливостей індивідуального розвитку;

– експериментальна перевірка запропонованої психокорекційної методики.

– обґрунтування психологічних рекомендацій щодо вирішення проблеми. Як правило перше завдання носить теоретичний характер, всі інші – практично-експериментальний.

Важливою частиною курсового дослідження є *гіпотеза* – наукове передбачення положень, які, як сподівається дослідник, будуть встановлені в дослідженні, потребують доведення та захисту. Важливо чітко сформулювати гіпотезу. Вона має містити елемент новизни, оскільки є одним із методів розвитку наукового знання. Гіпотеза передбачає оптимальний варіант вирішення завдань із кількох можливих. Її необхідно формулювати так, щоб реально було перевірити в процесі проведення експериментального дослідження. Зміст гіпотези – це своєрідний умовивід, який іде від наслідку певного явища чи факту або від схожості наслідків чи ознак. Щоб сформулювати гіпотезу доцільно попередньо ознайомитися із змістом теоретичних досліджень та практичних надбань із окресленої теми .

Для розв'язання сформульованих у роботі завдань, доведення гіпотези використовують відповідні методи, опис яких утворює методичну частину вступу. Методи дослідження необхідно підбирати відповідно до предмета, мети, завдань, зважаючи на ефективність та доцільність використання кожного із них. *Метод* – це певний комплекс прийомів, який використовується на різних етапах дослідження (теоретичному, експериментальному) для розв'язання конкретного завдання: вивчення психологічної дійсності; встановлення закономірностей, особливостей розвитку психічних процесів, станів, властивостей особистості. Обґрунтування методики полягає у доведенні

її адекватності предмету та завданням дослідження, достатності й раціональності. Зазначена частина програми дослідження містить також кількісну та якісну характеристики експериментальної бази дослідження, умов, у яких воно проводилося.

Теоретичне дослідження теми. Роботу над кожною темою курсового дослідження потрібно розпочинати із засвоєння відповідних розділів підручників, навчальних посібників, пояснень у психологічних словниках та енциклопедіях. Великі можливості для теоретичного дослідження теми дають пошукові системи Інтернету. Важливим джерелом в отриманні інформації з теми дослідження є систематичні каталоги та каталоги періодичних видань бібліотеки. Ефективність опрацювання наукової літератури значною мірою залежатиме від вміння студента вести записи (тези, конспекти) робити ксерокопії найбільш значущих матеріалів у відповідності з планом курсової роботи. Потрібно дбати про правильність та акуратність бібліографічних записів, щоб не довелося повторно шукати при посиляннях сторінки цитат, статей, рік видання книги чи написання роботи.

Теоретична частина курсової роботи може складатися з 2-3 параграфів. У них автор пропонує аналітичний огляд наукової літератури, який передбачає:

- 1) історико - психологічний аспект проблеми;
- 2) аналіз сучасних наукових досліджень з окресленої теми.

Важливо правильно визначити категоріальний апарат. Для цього в першу чергу в нагоді стануть психологічні словники та енциклопедії. Якщо аналізується декілька публікацій різних авторів, то необхідно порівняти їх теоретичні положення, визначити критерії, наукові засади на яких досліджувалось певне психологічне явище, процес. Доречно виділити подібне і спільне у поясненні вченими предмета дослідження. Читаючи матеріал, конспектувати необхідно лише те, що безпосередньо стосується теми курсового дослідження. Якщо стаття із збірника наукових праць важка для сприймання і розуміння, її необхідно прочитати декілька разів, а лише тоді виділити основні положення, аргументи, які наводить автор. Останній параграф теоретичного

розділу найчастіше присвячують розкриттю особливостей прояву досліджуваного явища у певний період онтогенезу (період визначається згідно теми роботи). В тексті курсової роботи необхідно дотримуватись правил посилання на використані наукові джерела. Воно може оформлятися у вигляді зносок внизу аркуша (якщо мова йде про цитату), через позначення номера наукового джерела у списку літератури, чи через позначення автора відповідного матеріалу. Авторські слова слід брати в лапки, вказуючи у квадратних дужках порядковий номер джерела в списку літератури, через кому вказується сторінка (наприклад, [11, с. 45]). Якщо думка автора викладається своїми словами, то лапки не ставляться, але номер джерела вказується у дужках. Якщо певне твердження зустрічається в кількох роботах, то в дужках відповідні номери літературних джерел вказуються через кому з крапкою.

Теоретична частина закінчується чіткими, конкретними висновками. Її обсяг становить 12-20 друкованих сторінок.

Практичне дослідження теми. Практична частина визначається дисципліною з якої проводиться курсова робота та регламентується методичними рекомендаціями до виконання курсової даної дисципліни.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Робота подається у друкованому або писаному вигляді на стандартних аркушах (А 4). На сторінках потрібно дотримуватися таких полів: ліве – 3см, верхнє, нижнє – не менше 2 см, праве –1 см. На титульній сторінці вказується назва навчального закладу, кафедра, тема роботи, виконавець, науковий керівник (Зразок оформлення титульного аркуша представлено у «Додатку Б»). На першій сторінці подається зміст роботи із вказівкою сторінки, на якій розпочинається певний розділ чи параграф.

Вступ та висновки зазвичай займають 2-3 сторінки, решта — виклад основної частини роботи. Вона має бути написана грамотно, акуратно, у тексті не допускається скорочення слів. Список використаних джерел і додатки до

обсягу курсової роботи не зараховуються, хоча вони й мають спільну нумерацію з рештою роботи.

Кожен розділ роботи та висновки слід починати з нової сторінки, а перед текстом подати назву розділу. Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» з вирівнюванням по центру і виділенням жирним шрифтом.

Заголовки підрозділів (параграфів) друкуються з абзацу маленькими літерами, крім першої літери першого слова, крапку в кінці заголовку не ставлять. Відстань між заголовком та текстом має становити 2-3 інтервали. Не допускається розміщення назви розділу чи підрозділу у нижній частині сторінки, якщо далі подається лише рядок тексту. Нумерацію сторінок подають арабськими цифрами у правому верхньому куті без крапки. Титульний аркуш вважається за першу сторінку, але нумерація на ньому не проставляється. Наступні сторінки нумерують починаючи з другої. Номер розділу позначають арабською цифрою після слова «РОЗДІЛ» без крапки, а після цього з нового рядка друкують назву розділу. Підрозділи (параграфи) нумеруються в межах розділу: «2.3.», тобто третій підрозділ другого розділу, причому крапка проставляється і між цифрами і після останньої, а далі в тому ж рядку подається назва підрозділу.

Текст роботи повинен бути написаним у науковому стилі. Робота повинна виконуватися державною мовою, з дотриманням правил українського правопису. При підготовці тексту роботи враховують вимоги орфографії, пунктуації, правила скорочення слів тощо. Всі сторінки нумеруються, включаючи додатки. Після написання та відповідного оформлення робота здається на кафедру. Не приймаються роботи, які здані пізніше вказаного терміну, а також такі, що не відповідають вимогам.

ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота подається науковому керівнику для рецензування не пізніше, ніж за два тижні до захисту. Захист курсової роботи має на меті

перевірку самостійності виконання роботи, сприяє розвиткові вміння презентувати результати дослідницької діяльності, навичок ведення наукової дискусії, доведення власної точки зору.

Захист курсової роботи відбувається на відкритих засіданнях комісії з захисту курсових робіт, склад якої затверджується кафедрою. До складу комісії обов'язково входить науковий керівник роботи. До захисту роботи студент ознайомлюється з рецензією на неї наукового керівника і готує свій виступ для захисту роботи.

У виступі студент називає тему роботи та обґрунтовує її вибір, пояснює методологічну та методичну засади дослідницької програми, подає інформацію про базу експериментального дослідження, викладає основні результати дослідження та сформульовані практичні рекомендації. Тривалість виступу не повинна перевищувати 8-10 хвилин. Далі процедура захисту роботи передбачає відповіді автора на питання присутніх викладачів та студентів, відгук наукового керівника. Комісія робить висновок про якість виконаної курсової роботи, виставляє оцінку та дає рекомендації щодо можливості продовження дослідження за цією темою (бакалаврська або магістерська робота, виступ на конференції, підготовка статті для наукового збірника тощо).

Якщо курсову роботу у рецензії керівника оцінено незадовільно, студент не допускається до її захисту. Умовою допуску є врахування усіх зауважень, висловлених у рецензії та доопрацювання змісту роботи.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ

Оцінку «незадовільно» одержує робота, в якій відсутня чітка постановка проблеми, план складений неправильно або відсутній. Не визначені предмет, об'єкт, мета та завдання дослідження. У викладі матеріалу немає логіки, низький науково-теоретичний рівень, зустрічаються серйозні помилки та неточності, мало та поверхово опрацьована психологічна література, немає достатньої самостійності, дібрані випадкові приклади, не розроблена (або погано розроблена) методика дослідження, відсутня статистична обробка

даних, робота написана неграмотно, неохайно, не дотримані норми виконання курсових робіт. Також одержують незадовільні оцінки списані роботи. Такі роботи не допускаються до захисту до усунення недоліків.

Оцінка «задовільно» ставиться за роботу, у якій основні питання теми висвітлені поверхово та непослідовно, зустрічається багато неточностей, нечітко визначені мета та завдання, предмет та об'єкт дослідження. Робота не відповідає основним вимогам написання, недбало оформлена.

Оцінку «добре» одержує робота, виконана на достатньому науково-методичному рівні, у якій досить повно та послідовно висвітлені питання теми, основні положення переконливо аргументовані. Правильно визначені предмет, об'єкт, мета і завдання дослідження, але при цьому містить досить багато стилістичних, орфографічних або пунктуаційних помилок; немає творчого підходу до підготовки курсової роботи.

Оцінку «добре» одержує робота, виконана на належному науково-методичному рівні, у якій досить повно та послідовно висвітлені питання теми, основні положення переконливо аргументовані. Правильно визначені предмет, об'єкт, мета і завдання дослідження, але у ній наводиться неповний список використаної літератури, не досить критично опрацьована література, можливі помилки у оформленні цитат та посилань. є окремі стилістичні, 18 орфографічні або пунктуаційних помилок; присутній недостатньо творчий підхід до вирішення питання.

Оцінку «відмінно» заслуговує робота, в якій чітко окреслені предмет, об'єкт, мета і завдання дослідження, правильно складений план, дається ґрунтовний самостійний аналіз теоретичного та фактичного матеріалу, вдало складена (дібрана) методика дослідження, правильно здійснений кількісний та якісний аналізи, сформульовані самостійні обґрунтовані висновки та цікаві пропозиції, підведені підсумки теоретичного та експериментального дослідження. Якщо тема розроблена самостійно та творчо і при цьому виділені на основі аналізу експериментальних даних питання для подальшого вивчення, то проблема може стати темою бакалаврської роботи.

Ці критерії є загальними, оскільки курсова робота до кожної дисципліни має свої вимоги та оцінюється в залежності до рівня їх виконання.

ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання, попередження порушень освітнього процесу.

Порушеннями академічної доброчесності згідно ст.42 п. 4 Закону України «Про освіту» вважається: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової,
- творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації».

Частина 4 статті 42 Закону України «Про освіту» визначає такі основні види порушень академічної доброчесності:

Академічний плагіат - «оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства».

Самоплагіат - «оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів».

Фабрикація - «вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі чи наукових дослідженнях».

Фальсифікація - «свідома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень».

Списування - «виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання».

Обман - «надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування».

Згідно із частиною 6 статті 42 Закону України «Про освіту» до основних видів академічної відповідальності здобувачів освіти належать:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати за навчання.

Згідно із частиною 7 статті 42 Закону України «Про освіту» види академічної відповідальності (у тому числі додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються спеціальними законами та/або внутрішніми положеннями закладу освіти, що мають бути затверджені (погоджені) основним колегіальним органом управління закладу освіти та погоджені з відповідними органами самоврядування здобувачів освіти в частині їх відповідальності.

Зокрема, можуть використовуватися:

- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, додаткові контрольні роботи, тести тощо);

- повідомлення батькам чи іншим особам (фізичним або юридичним), які здійснюють оплату за навчання;

- внесення до реєстру порушників академічної доброчесності.

Виховання академічної доброчесності є одним із завдань закладів вищої освіти. Тому відрахування здобувача із закладу вищої освіти слід розглядати як виключну норму, що застосовується у випадку систематичних грубих порушень і лише після того, як не дали ефекту інші заходи впливу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бочелюк В., Бочелюк В. Методика та організація наукових досліджень з психології. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 360 с.
2. Галян І., Галян О. Експериментальна психологія. Київ : Академія, 2012. 400 с.
3. Горбунова В. Експериментальна психологія в схемах і таблицях. Київ : Професіонал, 2017. 208 с.
4. ДСТУ 2394-94 Інформація та документація. Комплектування фонду, бібліографічний опис, аналіз документів. Терміни та визначення. — Чинний від 01.01.1995. — Київ: Держстандарт України, 1994. 88 с.
5. Максименко С., Носенко Е. Експериментальна психологія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 360 с.
6. Методичні рекомендації щодо виконання та захисту курсової роботи з дисципліни «Загальна психологія» для здобувачів спеціальності 053 Психологія / Укладач: Пальм Г.А. – Дніпро, 2019. 20 с.
7. Руденко В. М., Руденко Н. М. Математичні методи в психології : підручник. Київ : Академвидав, 2009. 384 с.

Інтернет-ресурси:

Законодавство України — <https://rada.gov.ua/news/zak>

Наукова періодика України — <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334> —. Електронні підручники онлайн «Педагогіка і психологія» — <http://chitalka.info/psy.html>.

Вісник психології і соціальної педагогіки — <http://psyh.kiev.ua/nma>